

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 806. Qualiter status religionis in hac sua perfectione definiatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

TITULUS XXX.

De decimis, primitiis & oblationibus.

Titulus quoque hic quò ad decimas integrè à me tractatus in foro benef. à quest. 464. usque ad quest. 499. ubi quest. 964. & duabus seq. de natura & divisione decimarum & jure, quo debentur q. 467. & seq. ex quibus rebus solvenda q. 469. & duabus seq. quando qualiter solvenda decima q. 473. usque ad q. 483. de personis, quibus & qualiter obvenire & deberi possunt decima q. 483. & duabus seq. q. 486. usque ad q. 494. de exemptione à solvendis decimis per

privilegium, consuetudinem, prescriptionem, transactionem, permutationem q. 494. usque ad q. 498. de pœnis & compulsionem non solventi decimas, deque iudice competente in causa illarum.

Primitiarum quoque materia compendiosè tractata à me in for. benef. p. 1. quest. unica nempe 499. De Oblationibus actum l. c. quest. 460. & tribus sequentibus, ubi quæsitum & responsum, quid sint an & quo jure, ex quibus rebus, & cui debeantur, quæ vide.

TITULUS XXXI.

De regularibus & transeuntibus ad aliam Religionem.

CAPUT I.

De status religiosi origine, essentia, varietate, deque personis eum suscipere capacibus.

Quest. 805. A quo & quo tempore originem suam duxerit status religiosus?

Resp. Status Religiosus in latiore significatione acceptus pro communitate aliqua hominum, qui speciali vivendi ratione se cultui & servitio Dei dedicant, tametsi aliquis existeret in lege veteri, ut constare videtur ex Nazaraïs, num. 6. in Elia & Elisæo, quos etiam habuisse & habitasse Collegia, colligere licet ex 3. & 4. Lib. reg. Tambur. etiam de jure abb. Tom. 1. d. 2. q. 1. referat Samuelem instituisse Conventus Religiosorum jugiter psallentium. D. quoque Hieron. Episc. 4. ad rusticum, dicat: filii Prophetarum, quos Monachos in veteri Testamento legimus; ædificabant sibi Casulas prope fluentia Jordanis, tametsi hæc ita sint, nullum tamen statum Religiosum verè ac propriè talem, seu in ea perfectione & modo vivendi sub votorum certarumque regularum observantia existisse in lege veteri, certum est, & cum communi asserunt Tambur. l. c. Mirand. in man. Pralat. Tom. 1. q. 3. a. 1. & 2. Sed primitus secundum se & quò ad substantiam suam institutum in lege nova ab ipso Christo Domino, exhortante ad tria consilia & vota desuper facienda, ad paupertatem quidem, Matth. 19. vade & vende omnia. Matth. 10. nolite possidere aurum & argentum. Ad castitatem. Matth. eodem capite. Sunt Eunuchi qui seipsos castraverunt propter regnum Cælorum, Ad obedientiam Matth. 16. qui vult venire post me abneget semetipsum, &c. consentiunt Catholici omnes, ac ita dici possit statum Religiosum quò ad substantiam esse de jure divino, non præcipiente, sed consulente cum Suar. Tom. 3. de relig. l. 3. c. 2. num. ait Pirh. b. t. num. 18. spectatus

verò status Religiosus secundum specialem modum vivendi juxta certas regulas substantiæ ipsius superadditum, non est immediatè ex institutione Christi, sed Ecclesiæ, tum statuentis certas condiciones, sine quibus vota religiosa, quæ sunt de essentia status Religiosi, ut talia acceptari non debeant, ad modum, quo Christus Sacramenta instituit, quò ad pertinentia ad eorum substantiam, relinquendo Ecclesiæ accidentalia determinanda. Suar. l. c. num. 6. tum conceptas à viris Sanctis Religionum Fundatoribus sanctiones seu regulas approbantis. qualiter acceptus status Religiosus statim ab Exordio Ecclesiæ assumi & propagari & coli cepit ab Apostolis, & aliis Christi Discipulis, uti eos fuisse veros Religiosos tradunt S. Chrystost. l. 3. contra monast. vitæ vituper. S. Hier. l. contra Jovinian. & apolog. ad Pamach. Platus. de bon. stat. relig. l. 2. c. 2. Donat. Tom. 4. tr. 1. q. 8. alligans D. Thomam. 2. 2. q. 88. a. 4. ad 3. Tamb. l. c. to. 1. d. 2. q. 9. & alii apud Reiffent. h. t. n. 19.

Quest. 806. Qualiter status Religiosus in hac sua perfectione definitur?

1. Resp. Definiri potest, quòd sit stabilis in communi sub jurisdictione alicujus Prælati, seu Superioris Ecclesiastici vivendi modus fidelium ad Christianæ charitatis perfectionem tendentium, editis tribus substantialibus votis perpetuæ castitatis, paupertatis, obedientiæ ab Ecclesiâ approbatus. ita ferè Laym. th. mor. l. 4. c. 1. n. 1. & ex eo Pirh. b. t. n. 2.

2. Dicitur primò: *stabilis vivendi modus*: siquidem ipsum illud verbum *status* quandam immobilitatem & perpetuitatem significat verè Religionis essentialem, dum Religiosus obligatur, quantum est

est ex parte sua in assumpto semel vivendi modo, observatione nimirum dictorum trium consiliorum Evangelicorum conformi certis regulis, constanter ad finem vitæ usque perseverare. Unde & hanc observationem firmati voto continente perpetuitatem necesse est, ut docent. D. Tho. 2. 2. q. 186. a. 6. Suar. Tom. 3. de relig. L. 2. c. 3. an. 3. Sanch. L. 5. mor. c. 1. num. 18. ita, ut non sufficiat nudum propositum aut etiam votum servandi dicta consilia præcindens à perpetuitate, vel extendens se ad determinatum tempus, sed requiritur, ut conceptum sit in totum vitæ tempus, ut Sanch. l. c. atque ita dari nequit religio propriè talis, in qua liberum sit Religioso iterum discedere, bene dicunt Pelliz. l. c. num. 17. q. 11. Pirh. h. t. num. 6. et si dati possit, & de facto detur Religio, quæ non tenetur Religiosum perpetuo retinere, sed possit illum ob justas causas dimittere ut constat de Societate Jesu ex declaratione Julii III. in Bulla illius confirmatoria Societatis edita 1550. & Bulla Gregor. XIV. de anno 1591. idque absque eo, quod talis contractus, quo Religiosus se tradit & obligat, perpetuo & irrevocabiliter Religioni ex parte sua, hac verò traditionem acceptet, non obligando se vicissim absolute ad Religiosum retinendum, sed solum, quam diu ad commune bonum Religionis expedire judicaverit, sit iniquus; cum contractus ille sit ex utraque parte voluntarius, adeoque pars utraque adjicere potest condiciones sibi bene placitas & convenientes aut necessarias, dum altera pars eas liberè ac prudenter acceptat. ita Suar. l. c. c. 14. n. 12. Sanch. l. c. num. 26. Less. L. 2. c. 41. num. 8. Pirh. l. c.

3. Dicitur secundo: *in communi vivendi*, ita ut, si quis nulli communitati adscriptus, in privato ac particulariter paupertatem & castitatem perpetuam voveat, vivatque sub obedientia alicujus Ecclesiastici, non sit adhuc Religiosus propriè, nisi hæc servans vivat in communitate aliqua, approbata à Pontifice, ita ut ex hoc capite neque sanctissimè olim, neque modo viventes Eremitæ fuerint veri Religiosi, aut etiam, qui hodie dedito voto perpetuæ paupertatis & castitatis obedientiam insuper vovent Episcopo vel Confessario extra Religionem seu Religiosam Communitatem, eique se tanquam Superiori subiciant, quia per tale votum non subicitur spirituali ejus jurisdictioni, aut ea ab illo acquiritur, ut mox dicetur. ita Arg. c. unic. de relig. domib. Sc. unic. eod. in 6. Suar. Tom. 3. de relig. tr. 9. L. 1. c. 2. num. 13. Laym. L. 4. tr. 4. c. 1. num. 2. Pelliz. l. c. q. 12. Donat. in prax. regul. tom. 4. tr. 1. q. 4. num. 8. Reiffenst. h. t. n. 8. Pirh. h. t. num. 17. qui tamen non bene addit ita esse spectato jure novo Ecclesiastico, quo secluso, & spectatâ rei naturâ, veros esse posse & olim fuisse, qui vitam solitariam extra omnem hominum Congregationem editis tribus votis sub obedientia Superioris non Religiosi. v. g. Episcopi vivebant, qualiter etiam multæ Virgines ac viduæ privatam vitam domi suæ ducentes, editis dictis votis ab Episcopo velamen accipientes fiebant Sanctimoniales & Religiosæ. pro quo citat Suar. l. c. L. 2. c. 4. num. 3. & 4.

4. Dicitur tertio: *sub jurisdictione alicujus Prælati seu Superioris Ecclesiastici*, nimirum habentis potestatem, non solum gubernativam & quasi dominativam, æconomicam seu domesticam, quæ fundatur immediatè in traditione sui & voto ei præstito ad obediendum in omnibus ad regularem observantiam spectantibus, vi cujus potestatis impe-

rare potest subditis, eosque per pœnas temporales ad mandata regulasque Ordinis servandas cogere, & in hoc deficientes corrigere, ut Suar. cit. L. 2. c. 18. num. 6. & 8. verum etiam potestatem à Priore distinctam, quæ propriè est jurisdictionis spiritualis, nimirum pertinet ad claves Ecclesiæ, vi cujus potest ligare ac solvere, seu censuras Ecclesiasticas ferre, perque eas subditos coercere, quam non habet vi voti & immediatè à vovente; cum nemo per votum ita se possit alteri subicere, ut ei in se istiusmodi jurisdictionem spirituales tribuat, sed derivatur ab ipso Superiore Religionem approbante, communicaturque etiam à Superioribus mediatis, puta Generali, Provinciali, Superioribus, inferioribus seu immediatis, nisi forte eam Superiores mediati sibi reservaverint juxta Ordinis instituta, relicta inferioribus solâ potestate coercendi Religiosos per pœnas temporales, ut Sanch. cit. c. 1. n. 20. Et hanc potestatem jurisdictionis, saltem residentem penes aliquod supremum Ordinis caput, necessariam quoque esse ad perfectum regimen status seu Ordinis Religiosi, astruit Pirh. h. t. num. 8. juncto num. 9.

Dicitur quarto: *ad perfectionem caritatis Christianæ tendentium*, si quidem status Religiosus est via seu tendentia ad Christianam perfectionem, quæ in caritate Dei consistit. estque hæc tendentia, seu conatus & animus seu voluntas assequendi hanc perfectionem (non quidem per omnia media seu exercitia, quibus ad eam perveniri potest, sed per præscripta in ordinationibus & statutis Religionis, in qua quis degit, propriis, ut cum D. Thom. 2. 2. q. 184. & 186. Lezana. in summ. 99. regul. c. 1. n. 4. & 5.) de essentia status Religiosi. et si ipsa perfectio habita de ejus essentia non sit. ita ut verè Religiosus non sit, & peccet mortaliter de communi Theologorum, qui etiam sine contemptu habet nudum propositum seu voluntatem non tendendi ad perfectionem, aut etiam universaliter non observandi statuta, & ordinationes sui Ordinis, tanquam media ad assequendam perfectionem præscripta ex tali animo non servat ea, et si aliàs sub peccato gravi non obligent, vide D. Tho. & Lezan. ll. cit.

6. Dicitur quinto: *editis tribus votis substantialibus*, utpote quæ sunt ipsa principalia & præstantissima media, sine quibus perfectio, quæ tanquam finis intenditur, obtineri nequit, & hinc de essentia Religionis etiam ex jure divino. Mirand. in man. prax. tom. 1. q. 1. num. 4. & 5. Donat. l. c. tom. 4. tr. 1. q. 4. num. 8. Reiffenst. h. t. num. dicens communem. Arg. c. cum ad Monasterium. de stat. Monach. dum ibi dicitur, quod Papa, cum manente Religioso non possit dispensare in aliquo ex tribus illis votis, ex ea etiam ratione, quod Christus statum Religiosum instituens quò ad substantiam dicta vota requisiverit, ut ostensum supra. Porro vi paupertatis ad constituendum statum Religiosum requisitæ, necesse non est Religiosum reddi omnino incapacem dominii acquirendi vel retinendi, sive ut eo privetur; sed sufficit, vi illius eum privari potestate utendi rebus pretio æstimabilibus vel de iis liberè disponendi sine consensu & licentia Superioris, & ut eo volente teneatur à se abdicare earum dominium. Less. L. 2. de just. c. 4. num. 27. Sanch. L. 5. mor. c. 1. num. 17. Pirh. h. t. num. 4. neque aliud intelligitur, dum in c. cum ad Monasterium. de statu Monach. Dicitur de essentia status Religiosi esse abdicacionem proprietatis, nimirum illius, vi cujus retinens dominium rerum suarum possit liberè & independenter à voluntate Superioris de iis dispo-

tere, & de eo hodieum amplius dubitare non licet, postquam Gregor. XIII. in Bulla *ascendente Domino*. fecerit, eos, qui absoluto probationis biennio vota sua in Societate Jesu emittunt, esse verè & propriè Religiosos, non secus, ac Professos ejusdem Societatis, & alterius cujuscunque Religionis, etsi retineant ad tempus bonorum suorum dominium, donec iis renunciare jubeantur, ut re ipsa etiam quò ad dominium, quod de cœtero dicto modo vinculum se ita habebat quò ad effectum seu in actu secundo, ac si eo caruissent. Castitas verò status Religioso essentialis est absoluta, & non sufficit conjugalis, utpote quæ non est solius consilii sed præcepti. Less. *l. c. 9. 1. num. 7.* Laym. *cit. c. 1. n. 5.* Pirh. *num. 5.* Unde necesse est dicere, quosdam Ordines militares ab Ecclesia approbatos limitatam solum seu conjugalem castitatem profitentes, etsi fortè dicantur personæ Ecclesiasticæ quatenus gaudent privilegio canonis & fori, verè, absolute ac propriè non esse Religiosos, quia primaria Christi consilia non servant, sed solum secundum quid. Pirh. *l. c.* Reiffenst. *h. t. à num. 32.* citantes D. Tho. 2. 2. q. 186. a. 4. ad 3. ac dicentes esse communem Theologorum. Contrarium tamen nihilominus tenentibus apud eundem. Nav. *L. 3. cons. 11. h. t. & de redit. Eccl. q. 1. mon. 55. num. 5. & seq.* Sanch. *L. 4. mor. c. 16. num. 9.* Suar. *tom. 4. de relig. l. c. 4. num. 26.* qui tamen posterior, dum ibidem distinguit, dicendo, esse illos veros Religiosos quò ad statum, non quò ad usum & observantiam; eò quòd per dispensationem (intellige generalem) Pontificis ducere possint uxores, id inquam non capio, cum Papa videatur non posse dispensare in aliquo quòd est de essentia Religionis (quale quid est obligatio abstinendi ab omni actu carnali, adeoque & usu matrimonii) ita ut dispensatus maneat Religiosus, uti id ipsum sentire videtur. Pirh. cum Lessio, quem citat.

7. Dicitur denique: *Status ab Ecclesia approbatus*, intellige, ita ut non tantum modus vivendi simpliciter sit approbatus, sed etiam ut tanquam vera Religio sit approbatus, ita ut per illiusmodi approbationem constituatur in ratione status Religiosi, qualis ante illam non erat. Sanch. *cit. c. 1. n. 19.* Pirh. *h. t. n. 7.* quæ approbatio usu & more antiquo fiebat ab Episcopis seu locorum ordinariis pro Diocesis suis Papæ non repugnante, uti de quibusdam Ordinibus puta S. Basilii, Augustini, Benedicti ab initio non aliter approbatis testantur Mirand. *tom. 1. man. prat. q. 3. a. 6.* Rodriq. *qq. regu. q. 1. a. 1.* Pirh. *l. c.* apud Reiffenst. *num. 10.* postmodum tamen ea reservata fuit tanquam una ex causis majoribus soli Papæ, ut constat ex Concil. generali sub Innoc. III. relato in *c. ult. de Religio. domib.* item ex Concil. generali Lugdun. sub Gregor. X. relato *c. unic. eod. in 6.* idque ex ea etiam ratione, quòd religionum novitas & tanta diversitas confusionem in Ecclesia Dei causare, ac ita ei nocere posset.

Quæst. 807. An & quæ ditorum votorum solennitas sit de essentia status Religiosi?

1. Resp. Primò, utiliter prænotando aliqua; ac primò quidem, votum simplex aliud esse, quòd sit sine mutatione status nimirum, quòd continet simplicem promissionem Deo factam, etiam solâ mente conceptum, jure quidem per hoc acquisito promissario, absque tamen translato dominio & traditione rei promissæ, quale est votum castitatis in saculo emissum, vel etiam ingrediendi Reli-

gionem, utpote per quòd vovens se non tradit actu Religioni, nec transfert se in peculiare dominium Dei. Aliud est votum simplex, quòd fit cum traditione, verbis aliisve signis externis declarata, & acceptance ab Ecclesia ejusve ministris loco & vice Dei facta, & per hoc mutatur status hominis, quia fit verus Religiosus juxta *c. Bullam Gregor. XIII.* Secundò votum dupliciter dicitur solenne, nimirum primò minus propriè pro eo, quòd opponitur occulto, & fit publicè coram pluribus testibus, ad majorem probationem, vel etiam cum aliquo solenni ritu & ceremonia seu forma externa. Secundò propriè ac strictè, pro ut opponitur simplici etiam mutanti statum: estque illud, quòd ab Ecclesia nomine & loco Dei acceptatur, per quòd in peculiare Dei dominium statumque stabilem, & lege ordinaria perpetuum transitur, contractâ utrimque reciproca irrevocabili inter voventem & ordinem obligatione, quâ vovens seu tradens se Religioni cogitur ab ea non recedere, & Religio è contra eum perpetuò recipere & retinere, ac ita in hac reciproca obligatione consistit solennitas hujus voti. Ex qua deum tanquam radice proveniunt alii quidam effectus morales, puta quòd lege ordinaria & seclusa dispensatione facta de plenitudine potestatis Pontificie inhabilis efficiatur ad dominium rerum temporalium acquirendum, aut matrimonium contrahendum, ita ferè ex Suar. *Tom. 3. de relig. L. 2. c. 5. num. 4. & seq. juncto c. 14. num. 10.* Pirh. *h. t. num. 13.* Tertiò: professionem quoque accipi dupliciter, primò, prout abstrahitur à votis simplicibus & solennibus, & dicit solam traditionem sui perpetuam per sua vota, acceptanceque illius ab Ecclesia nomine Dei factam. Secundò, pro illa dumtaxat professione, quæ omni modam indissolubilitatem ex utraque, & prædictas inhabilitates continet. Suar. *Tom. 3. de relig. L. 6. c. 1. num. 7.* & ex eo Pirh. *num. 15.* Quartò notandum, emissionem votorum, per quam quis efficitur Religiosus, etiam dupliciter sumi, primò, pro ut ea instituta à Christo, præscindendo ab institutione Ecclesiæ, quæ eis solennitatem addidit juxta *c. unic. de voto in 6.* & sic nihil aliud continet, quàm quòd dictum de votis simplicibus, nimirum traditionem sui perpetuam & acceptance Ecclesiæ absque eo, quòd hæc reciproca sit perpetua & irrevocabilis. Secundò prout substat dispositioni Ecclesiæ, quæ pro aliquo tempore, nempe à tempore Gregor. II. ad tempus Gregor. XIII. statuit, ut non nisi solennia vota à quibusvis Religiosis emitterentur, per quæ ea tantum quis efficeretur Religiosus, quòd decretum postea sustulit Gregor. XIII. dum approbant novam Religionem societatis, decrevit in ea etiam per vota simplicia aliquem effici Religiosum, ex quo quoque infert Suar. *l. c. L. 2. c. 11. num. 2.* posse Pontificem statuere, ut omnia vota Religiosorum constituta Religiosum, essent tantum simplicia, concedendo Superioribus Ordinum, ut possent incorrigibiles aut delinquentes in certis casibus dimittere, & à votis absolvere, etiam non obstante professione solenni antea ab iis editâ; cum solennitas non nisi constitutione Ecclesiastica introducta, his notatis.

2. Resp. Secundò: solennitas votorum non est de essentia illorum in Ordine ad constituendum verum Religiosum, constat ferè ex jam dictis in notabilibus, ex quibus etiam facile solvuntur, quæ in contrarium objici solebant, ut quòd, prout dicitur in *c. porcellum h. t. & in c. Religioso s. quamvis de sent. excomm. in 6.* Religiosus fiat per professionem,